

سیاست اصولی ایران در قبال جنگ قره‌باغ به روایت حسن بهشتی پور

بی طرفی و میانجیگری

موضعگیری‌های پراکنده و خارج از دستگاه دیپلماسی به منافع ملی خدشه وارد می کند

اما برای رفتن آنها هیچ تضمینی نیست. جنگ قره‌باغ یک جنگ حاکمیتی است نه اعتقادی که دو گروه با دو اعتقاد مذهبی علیه هم اقدام کنند. اگر ترکیه افرادی را بیاورد و جنگ را تبدیل به میدان نبرد مسلمان-مسیحی کند، بدتر از آن بلایی که در سوریه بر سر نیروهایش آمد، اینجا در انتظارش است. از آن مهم‌تر مسأله برای الهام علی‌اف است که حضور تکفیری‌ها در یک چشم‌انداز بلندمدت‌تر می‌تواند جمهوری آذربایجان را تبدیل به یک سوریه دوم کند. بنابراین آوردن نیروهای تکفیری به این میدان اتفاقاً باتاقی است که اول از همه خود جمهوری آذربایجان و ترکیه در آن گیر می‌کنند. بر همین اساس عقل سلیم حکم می‌کند که آنکارا و باکو به این سمت نروند. اما این اتفاق اگر رخ دهد قطعاً ابعاد آنی آن می‌تواند بسیار وسیع‌تر از این منطقه باشد.

■ برخی البته بر اساس برآوردهای شخصی خود این بی‌طرفی را به انفعال تعبیر کرده‌اند. چقدر این تعبیر منطقی است؟

موضع ایران بی طرفی فعال و مثبت است. این به معنای انفعال نیست. کمالینکه در تمام این سال‌ها شاهد بودیم که ایران همواره دو طرف را دعوت به گفت‌وگو و صلح و ترک مخاصمه کرده است. یعنی اینکه جمهوری اسلامی ایران له یا علیه جمهوری آذربایجان و ارمنستان موضع نمی‌گیرد اما بیکار هم نمی‌نشیند. برای اینکه امنیت قفقاز جنوبی مستقیماً با امنیت ایران در ارتباط است. به هر حال بخش مهمی از میدان نبرد شامل مرزهای شمال غرب ایران می‌شود و به همین دلیل ایران اگر بخواهد هم نمی‌تواند منفعل باشد. ضمن اینکه این درگیری به دلیل مجاورت جغرافیایی برای مناطق ما در منطقه کاملاً خطرآفرین است و همین هم ضرورت موضع بی‌طرفانه ما را تشدید می‌کند. نه تنها هیچ سودی در جانبداری در این ماجرا برای ایران وجود ندارد که حتی کوچک‌ترین کم دقتی می‌تواند ما را با ضررهای مهمی مواجه کند.

■ فارغ از بحث تکفیری‌ها، روشن است که حضور ترکیه در این جنگ نسبت به قبل به مراتب جدی‌تر است. این حضور آنها چه نسبتی با حضورشان در سوریه، لیبی و نقاط دیگر دارد؟

حضور ترکیه اینجا خیلی مهم و قابل ملاحظه است. ترکیه در سال‌های اخیر نشان داده بسته به شرایط، می‌تواند سیاستش را به رنگ‌ها و چهره‌های مختلفی در بیاورد. وقتی صحبت حضور ترکیه در لیبی می‌شود بیکاره آنها ماهیت اخوانی پیدا می‌کنند. چون می‌خواهد به کمک قطر پول و امکانات را فراهم کند و در آنجا افرادی را بسیج کنند که علیه ژنرال حفتر اقدام کنند. وقتی بحث مدیریتانه می‌شود، ترکیه ماهیت سکولار می‌گیرد و وارد همکاری با ناتو می‌شود. در سوریه وقتی با قطر همکاری می‌کند باز ماهیت اخوانی می‌گیرد. در بالکان شعار نوعثمانی می‌دهد تا یک نوستالژی تاریخی را آنجا زنده کند. وقتی در کنفرانس اسلامی است طور دیگری ظاهر می‌شود. یا به همین قفاز ماهیت پان‌ترکیستی می‌گیرد.

در این معادله هم تجربه یک دهه اخیر نشان داده که تکفیری‌ها نیز در جاهایی ابزار دست ترکیه هستند. این ترکیه که امروز مشوق و پشتیبان اصلی جمهوری آذربایجان در جنگ قره‌باغ است، همان ترکیه‌ای است که در سال‌های ۲۰۰۷ مذاکره با ارمنستان برای عادی‌سازی روابط را

■ دوشنبه ۱۴ مهر ۱۳۹۹

■ سال بیست و ششم

■ شماره ۷۴۶۱

اکبر طبری در خواست فرجام‌خواهی داد

«**خبراول اینکه**، اکبر طبری معاون اجرایی سابق حوزه ریاست قوه قضائیه درخواست فرجام‌خواهی داد. محکومیت معاون اجرایی سابق حوزه ریاست قوه قضائیه به ۵۸ سال و ۹ ماه و ۲۰ روز حبس و هزار میلیارد ریال جزای نقدی، ۲۲ شهریور ماه از سوی غلامحسین اسماعیلی سخنگوی قوه قضائیه اعلام شده بود. این حکم که پس از رسیدگی به پرونده او در دادگاه کیفری یک با حضور ۲۱ متهم دیگر که در میان آنان ۴ متواری، یک فوتی، یک بازپرس و تعدادی وکیل و کارشناس رسمی دادگستری و سردفتر اسناد رسمی هم حضور داشتند، صادر شد، در صورت قطعی شدن، براساس قانون اشد مجازات است که ۳۱ سال حبس و ضبط اموال ناشی از ارتشا و جزای نقدی و انفصال ابد از خدمات دولتی را به همراه دارد وقابل اجراست. حال با گذشت ۲۰ روز از صدور حکم برای اکبر طبری، او درخواست فرجام‌خواهی داده است. محمدعلی داداشی وکیل اکبر طبری در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان با اعلام این خبر گفت: روز شنبه فرجام‌خواهی موکل من در دیوان عالی کشور به ثبت رسید. او ادامه داد: خلاصه‌ای از دلایل خود را پیرامون اینکه حکم با قوانین و اصول دادرسی در تعارض بوده است، در فرجام‌خواهی نوشته‌ایم. داداشی ادامه داد: فرجام‌خواهی خود را در ۳۱ صفحه و با ۲۷ صفحه ضامنم به ثبت رسانده‌ایم، زیرا هر چهار مورد اتهامات موکل بنده یا ایرادات جدی رویه‌ر بوده‌است. او گفت: موکل بنده در افکار عمومی مجازات شده و آینده او به دست قضات دیوان عالی کشور مشخص می‌شود.

علی عسگری از صداو سیما نمی‌رود

«**خبردیگر اینکه**، مدیرکل روابط عمومی صداوسیما در واکنش به برخی شایعه‌ها مبنی بر استعفای رئیس سازمان صداوسیما در توثیتی اعلام کرد که عبدالعلی علی عسگری، رئیس این سازمان تا سال بعد از انتخابات ۱۴۰۰ در سمت خود باقی خواهد ماند. به گزارش «ایران» محمدحسین رنجبران نوشت: مرداد پارسال هم در پاسخ به شایعه‌سازی یکی از تئویت‌بازان اصلاح‌طلب عرض کردم خیالتان راحت آقای علی عسگری تا بعد از انتخابات ۱۴۰۰ هست؛ الان هم همین را می‌گویم و اضافه می‌کنم برای بعد از ۱۴۰۰ نیز برنامه‌های رئیس رسانه ملی و گروهشان تنظیم شده است. معاونت حقوقی سازمان هم به زودی در دادگاه در خدمت برادری که برای چندمین بار با نشر اکاذیب اذهان همکاران سازمانی و مخاطبان بیرونی را مشوش می‌کند، خواهد بود.»

مخاطب سخنگوی فراکسیون اکثریت مجلس کیست

«**دست آخر اینکه**، سخنگوی فراکسیون اکثریت مجلس تأکید کرد که کاربرد ادبیات نامناسب نسبت به مسئولان اجرایی باعث می‌شود تا مردم ناامید شده و از سوی دیگر زمینه سوءاستفاده دشمنان نظام اسلامی را فراهم می‌کند. به گزارش ایسنا، مجتبی یوسفی با اشاره به کاربرد ادبیات نامناسب از سوی برخی از نمایندگان نسبت به مسئولان اجرایی بیان کرد: یکی از نکاتی که باید مورد توجه همه افراد قرار گیرد جایگاه حقیقی و حقوقی دیگران است. باید زمان مطرح کردن انتقادات نسبت به مسئولان اجرایی و کارگزاران نظام نظیر وزیر یا رئیس جمهور، شخصیت حقیقی و حقوقی افراد را مدنظر قرار داده و انتقادهای خود را در جهت سازندگی و اصلاح امور با ادبیات مناسب مطرح کنیم. به نظر می‌رسد مخاطب این سخنان، برخی اعضای فراکسیون اکثریت مجلس باشد که در چند ماه گذشته تذکرات و مواضع خود را به دور از رعایت چارچوب‌های اخلاقی و عرفی علیه برخی مسئولان بیان کرده‌اند. از حاشیه‌های جلسه حضور وزیر خارجه در بهارستان که برگزاریم، اردشیر مطهری نماینده گرمسار و همشهری محمود احمدی‌نژاد در روزهای اخیر، گوی سبقت را از برخی همکاران خود در توهین به رئیس جمهوری روده است. او دیروز هم در واکنش به انتقاد حسام‌الدین آشنا از سفرهای استانی رئیس مجلس، مشاور رئیس جمهوری را بی‌نصیب از ادبیات فاخر! خود نگذاشت.

مواضع دیپلماتیک را به دستگاه دیپلماسی واگذار کنیم

اختلاف منجر به درگیری جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان یک بُعد حقوقی مشخص دارد و آن اینکه منطقه قره باغ تا پیش از سال ۱۹۹۲ میلادی و در ابتدای استقلال یافتن این جمهوری‌ها در خاک جمهوری آذربایجان قرار داشته و سال‌هاست به کنترل ارمنستان درآمده‌است. این موضوع در سال ۱۹۹۴میلادی از سوی سازمان افزایش همکاری و امنیت اروپا به گروه مینسک با حضور مشترک فرانسه و آمریکا و روسیه سپرده شد و به برقراری آتش بس انجامید. اما خط آتش بس در مقاطع مختلفی شکسته شده و درگیری‌های مقطعی بویژه در سال ۲۰۱۶ رخ داده است.

جمهوری اسلامی ایران با هر دو طرف این مرافعه همسایگی و روابط نزدیک دارد و البته از اتفاقاتی که در مجاورت مرزهای شمال غربی اش روی می‌دهد تأثیر می‌گیرد. چنان که در روزهای اخیر بدینیم که در جریان آتش برپا شده چندین خمپاره با اصابت به شهرها و روستاهای مرزی اصابت و خساراتی را ایجاد کرده است.

بنابر این موضع رسمی جمهوری اسلامی ایران علاوه بر هشدار نسبت به وقوع چنین مسائلی همواره بر دعوت از طرفین برای نشستن پشت میز مذاکره قرار داشته است. هر چند تاکنون مذاکرات انجام شده و ابتکارعمل‌ها به نتیجه‌ای نرسیده است. با وجود این ایران با اعلام بی‌طرفی نسبت به میانجیگری در این موضوع اعلام آمادگی کرده است. کما اینکه باید توقع داشت که این نزاع با اقدام گروه مینسک یا وارد شدن شورای امنیت سازمان ملل متحد به عنوان نهاد مسئول سرچشم ایجاد پیدا کند.

برخلاف تلاش برخی رسانه‌های بین‌المللی برای ایجاد اختلاف میان کشورهای منطقه و ایران، کشور ما تاکنون با اعلام موضع بی‌طرفی از هرگونه جانبداری در این مسأله و در اختیار قرار دادن مرزهای خود برای جابه‌جایی و تأمین تسلیحات هر یک از طرفین منازعه خودداری کرده است.

در چنین شرایطی برخی سعی دارند با اتکا به دیدگاه‌های قومی یا مذهبی دستگاه دیپلماسی کشور را تحت فشار قرار دهند. گرچه ما در کشور هم حدود ۱۰۰ هزار هموطن از ارامنه داریم و هم چهار استان آذری‌نشین با مجموع تقریبی ۱۵ میلیون نفر جمعیت. با این حال اینکه برخی در داخل کشور بخواهند به اتکا این تفاوت دین شهروندان دو کشور آذربایجان و ارمنستان از این منازعه تصویر یک جنگ صلیبی ارائه دهند یا تصور کنند که باید به دلیل اشتراک قومیتی ایران راهی را که ترکیه در قبال منازعه باکو و ایروان در پیش گرفته طی کند به غایت از منافع ملی به دور است و با اصول صلح‌جویانه حاکم بر سیاست خارجی کشورمان در تعارض قرار دارد.

درست‌ترین تصمیم همین اعلام بی‌طرفی و اجازه ندادن به طرف‌های درگیر برای استفاده از خاک ایران علیه یکدیگر است. اینکه جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده که هیچ گاه اجازه نخواهد داد که از مرزهای ایران تسلیحاتی برای هر یک از طرفین جنگ ارسال شود یک سیاست رسمی و اصولی است. زیرا هر دو طرف برای ایران حکم دو همسایه مهم را دارند و بر همین اساس سیاست جمهوری اسلامی ایران ادعوت از آنها به میز مذاکره و حل مسأله از مجاری دیپلماتیک است.

جمهوری‌های ارمنستان و آذربایجان دو کشور مستقل هستند که همچون هر کشور دیگری باید مسائل شان را با مراجعه به نهادهای بین‌المللی یا بر اساس اراده خود به میانجیگری کشورهای همسایه و دوست سپارند. هرگونه طرفداری کشور ثالث از یکی از طرف‌های منازعه چیزی جز ایجاد حساسیت و عداوت در طرف مقابل نخواهد داشت.

بر این اساس به نظر می‌رسد صاحبان تریبون‌های دِینفوق با پیروی از این سیاست رسمی و سپردن کار به نهادهای صاحبنظر و تصمیم گیرنده در حوزه سیاست خارجی از هرگونه مغالطه قومی و مذهبی در این موضوع پرهیز کنند.

نقد و انتقاد

بهرام

امیر احمدیان

کارشناس

آسیاب میانه

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

و قفقاز

مرزی ایران و جمهوری آذربایجان برای بررسی تحولات اخیر در منطقه قره‌باغ خبر داد و گفت که طی چند روز اخیر چندین خمپاره و راکت به مناطق داخلی ایران اصابت کرده است. به گزارش «ایران»، ابوالفضل عمویی گفت: در این بازدید از منطقه مرزی در شهرستان خدآفرین شهرستان اسلاندوز در اردبیل و مناطق مرزی در آذربایجان

هرگونه نقض حقوق مردم بی‌گناه و کشتن و وارد آوردن جراحت بر آنان و نیز نابودی و ایراد خسارت بین‌الملل بشردوستانه و یادآوری عرف، هنجارها و اصول و قواعد بین‌المللی حاکم بر مخاصمات مسلحانه از جمله کنوانسیون‌های ژنو (۱۹۴۹) و پروتکل‌های الحاقی آن (۱۹۷۷) و بویژه کنوانسیون چهارم هیأتی از این کمیسیون به منطقه

سفارت جمهوری اسلامی ایران در جمهوری آذربایجان ضمن تأکید بر لزوم رعایت حقوق بشر و حقوق بین‌الملل بشردوستانه و یادآوری عرف، هنجارها و اصول و قواعد بین‌المللی حاکم بر مخاصمات مسلحانه از جمله کنوانسیون‌های ژنو (۱۹۴۹) و پروتکل‌های الحاقی آن (۱۹۷۷) و بویژه کنوانسیون چهارم ژنو در مورد حمایت از غیرنظامیان،

آن، تعداد زیادی از شهروندان عادی جمهوری آذربایجان شامل زنان و کودکان کشته و زخمی و بسیاری از ماکن، امکانات و مراکز غیر نظامی در باکو اعلام کرد: براساس اعلام منابع رسمی جمهوری آذربایجان از جمله دفتر دادستان کل این کشور، از زمان شروع موج جدید درگیری‌های طرفین آذربایجانی و ارمنی در منطقه قره‌باغ و ۷ شهر پیرامونی

سفارت جمهوری اسلامی ایران در باکو در محکومیت حمله به افراد و مراکز غیرنظامی بیانه‌ای صادر کرد. به گزارش ایسنا، سفارت ایران در باکو اعلام کرد: براساس اعلام منابع رسمی جمهوری آذربایجان از جمله دفتر دادستان کل این کشور، از زمان شروع موج جدید درگیری‌های طرفین آذربایجانی و ارمنی در منطقه قره‌باغ و ۷ شهر پیرامونی